

Zeeweringen

Deze krant wordt huis aan huis verspreid in
het werkgebied van projectbureau Zeeweringen.

Het werk zit erop! Dit jaar versterkte projectbureau Zeeweringen 25 kilometer dijk. Nooit eerder lagen zoveel dijktrajecten in of vlak bij een woonkern. In deze krant geven we u een indruk van de werkzaamheden en vertellen omwonenden over hun ervaringen. Op de achterzijde vindt u een korte terugblik op alle dijktrajecten.

Werken in een woonkern

Met de neus op de dijkversterking

Dit jaar waren er acht dijkversterkingen. De helft daarvan voerden we uit in of dicht bij bewoond gebied. Dijktraject Zierikzee lag hemelsbreed op een paar honderd meter van de stad. In Breskens, Bruinisse en Sint Philipsland werkten we zelfs in het dorp. De inwoners kregen het soms zwaar te verduren. Aan de andere kant konden zij de vorderingen op de voet volgen.

Kees Hoek (foto boven) woont in Sint Philipsland en was bijna dagelijks op de dijk te vinden: 'Normaal gesproken loop ik een paar keer per week een rondje over de dijk. Ik heb altijd gewerkt als binnenvaartschipper en dan blijven wind en water trekken. En ik ben niet de enige die dan op de dijk is. Dagelijks rond 15:00 uur komen de mannen uit het dorp naar het praathuisje: 't ouwe-mannenkot. 'Heb je het al gehoord van...?', 'Wist je al dat...?'. De meeste gebeurtenissen in Sint Philipsland passeren hier de revue.'

Gesprek van de dag

Op 1 april startte de dijkversterking rond het dorp. De oude bekleding werd verwijderd en al snel stonden de eerste zuilen op de glooiing. Kees: 'Het werk was het gesprek van de dag. Het praathuisje staat boven op de dijk en bleef tijdens de uitvoering open. We hadden hierdoor een prachtig uitzicht op de draaiende cranes en de schepen die materiaal losten. Vooral dit laatste vond ik als oud-schipper geweldig om te zien. De mannen waren stuk voor stuk harde werkers. Slechts een paar uur per dag konden ze bij het onderste deel van de dijk. Als het dan laagwater was, werd er continu doorgewerkt. Het tij werd optimaal benut.'

Gunstige wind

Stof, lawaai, stank en trillingen; werk aan de dijk brengt vaak overlast met zich mee. 'Ik heb voornamelijk positieve reacties gehoord', vertelt Kees. 'De overlast viel ons erg mee. Deels was dit te danken aan de gunstige wind. Die was vaak afluandig. Het stof waaide zo niet het dorp in, maar het water op. Door de windrichting viel ook de geluidsoverlast mee. Tot slot zorgde de aannemer er altijd keurig voor dat de wegen schoon waren en het werkgebied afgesloten was. Bij vragen stond de deur van de keet altijd open.'

Op de eerste rij

Rondom het dorp was het werk eind juni klaar. 'De kinderen zwommen in de haven, er werd gefietst over het onderhoudspad en gezond op het strand. Kortom, er werd al volop gebruik gemaakt van de nieuwe situatie.' In 2014 komt projectbureau Zeeweringen nog een keer terug. Dan worden een deel van de Slaakdam en de Krabbenkreekdam versterkt. Kees: 'Dit is aan de overkant. Ook dan zitten we dus weer op de eerste rij!'

Projectbureau Zeeweringen
bedankt alle belanghebbenden en
omwonenden voor hun begrip
tijdens de werkzaamheden.

Complexe afstemming tussen mens, dier en plant

Veilig werken aan sterke dijken

Veiligheid; daar draait ons werk om. In principe is Zeeland nu al veilig. Toch versterken we de dijken. De huidige norm bepaalt namelijk dat alle dijken een superstorm moeten kunnen trotseren. Zo blijft Zeeland beschermd tegen overstromingen. Dit jaar versterkten we 25 kilometer dijk. In 2015 moet in totaal 325 kilometer zijn versterkt.

Ook tijdens de werkzaamheden denken we aan veiligheid. Die brengen immers risico's met zich mee. Een dijk die normaal open is voor recreanten, verandert plotseling in een bouwterrein. Ook rijdt er vaak zwaar werkverkeer in de omgeving van het werk. Daarom nemen we maatregelen. Denk aan het afzetten van het werkgebied met hekken en het instellen van transportroutes.

Ondernemer aan het woord

‘Werkzaamheden zijn nooit leuk, zeker niet voor de deur’

Soms liggen woningen of bedrijven midden in het werkgebied. Zo ook dit jaar bij dijktraject Breskens Kom. Hier legden we bovenop de bestaande damwand een loopbrug aan. Breskens Yacht Service ligt op nog geen twintig meter van deze damwand. In zijn kantoor vertelt eigenaar Ralph Berkman over zijn ervaring.

Om maar meteen met de deur in huis te vallen: hoe was het?

‘Het was luid!’, antwoordt Ralph lachend. ‘Er was een week zelfs zo veel herrie, dat je hier op kantoor nauwelijks kon telefoneren. Ze waren toen de damwand aan het zandstralen, telkens een stukje van 20 of 30 centimeter. Elke dag kwamen ze dichterbij. Op het laatst was het dus nogal lawaaiig. Verder hadden we veel last van stof op de boten, maar ik vind dat dit er een beetje bijhoort.’

Had u dit van tevoren verwacht?

‘Eigenlijk hadden we vooraf alleen gesproken over het vervoer van de boten’, legt Ralph uit. ‘Onze klanten stallen in de winter hun jachten bij ons. Dat doen wij aan de andere kant van de dijk, op het industrieterrein. Na de winter moeten we met honderden boten weer naar de jachtwerf, over de smalle dijkovergang. Het projectbureau had ons uitgelegd dat het hier tijdens de werkzaamheden nóg smaller zou worden.’

Hoe werd dit opgelost?

Ralph: ‘De aannemer zorgde er gelukkig voor dat wij er altijd

door konden met de jachten. Tijdens de hele uitvoering waren er uiteindelijk maar vier dagen dat het echt niet kon. Gelukkig wisten we dat ruim van tevoren. Verder hadden wij heel goed onderling contact. Als wij bijvoorbeeld met een heel grote boot kwamen, lieten we hem dat weten. Hij zorgde dan voor extra ruimte en zette de weg af voor het andere verkeer.’

Dus achter de wolken scheen de zon?

‘Ja, het is eigenlijk heel snel gegaan. Wij zaten natuurlijk met onze neus boven op de bouw, dus we konden zien hoe ontzettend hard ze werkten! De projectleider van de aannemer verdient een flink compliment. Hij dacht met ons mee en kwam altijd met snelle oplossingen.’

Flora en fauna

Zuinig op Zeeland

Een lastig parket

Werk aan de dijk geeft overlast. Voor mens, dier en plant. We houden hier zo veel mogelijk rekening mee. Het valt echter niet mee om aan alle wensen tegemoet te komen. Vooral niet wanneer deze tegenstrijdig zijn. Recreanten willen liever geen overlast in de zomer. Zo kunnen ze rustig over de dijk fietsen en genieten van zon, zee en strand. Vogels willen graag rust in het voorjaar, zodat ze ongestoord kunnen broeden. In Nederland mogen we aan de dijken werken van april tot oktober, buiten het stormseizoen. Het is dus een hele klus een planning te maken waar iedereen tevreden mee is. We hopen dat dat dit jaar toch gelukt is!

Petje af!

Speciale aandacht ging dit jaar uit naar de chauffeurs van het werkverkeer. Aan het begin van het werkseizoen deelden we petjes uit met de tekst 'Ik rij veilig of ik rij niet'. Die boodschap kwam luid en duidelijk aan. Dankzij deze succesvolle campagne ontvingen we nauwelijks klachten over roekeloos rijgedrag of snelheidsovertredingen. Petje af voor de chauffeurs!

'Ons Zeeuwen bin zuinig' is een bekend gezegde. Voor het projectbureau geldt dat zeker. We zijn zuinig op de Zeeuwse dijken, maar ook op de natuur die zich daar bevindt. Ecoloog Peter Meininger geeft uitleg.

'Aan elk dijktraject gaat drie jaar voorbereiding vooraf. In deze periode inventariseren we onder andere welke planten, wieren, vogels, zoogdieren en amfibieën er op een dijk aanwezig zijn. Veiligheid staat voorop, maar ons streven is dat de natuur zich na de dijkversterking herstelt of zelfs verbetert', vertelt Peter.

Een goede start...

De eerste acties beginnen voor de eerste kraan de dijk op rijdt. 'Vaak starten we in maart al met maaien, om te voorkomen dat er vogels op de dijk gaan broeden. Ook hanteren we soms een fasering, zodat de vogels altijd een plek hebben om naar voedsel te zoeken. Dat werkt goed. Overigens treedt snel gewinning op. Vogels hebben al gauw door dat ze niets te vrezen hebben van vrachtwagens en kranen. Dit jaar zagen we een bruine kiekendief tussen de graafmachines jagen!'

Een handje helpen

'Als het werk van start gaat, zijn er allerlei maatregelen nodig. Denk aan het instellen van een smalle werkstrook, om de waardevolle schorren niet onnodig te beschadigen. Of aan de inzet van een afwateringspomp, zodat het zeldzame zeegras niet bedolven raakt. Dit jaar deden we dat opnieuw met succes', legt Peter uit. Ook met de keuze voor

De schorrijdebij voedt zich met stuifmeel en nectar van planten in het schor.

steenbekleding helpen we de natuur een handje. 'Regelmatig gebruiken we betonzuilen met een ruwe toplaag of strooien we asfalt af met lavasteen. De ervaring leert dat wieren daar goed op hechten.'

Extraatjes

Ook na het vervangen van de steenbekleding kunnen we nog iets voor de natuur betekenen. Zo herstelden we een stukje schor in de Schorerpolder door het lager af te werken dan voorheen. Nu kan hier meer zout water komen, waardoor zoutminnende planten meer kans krijgen. In de Hollarepolder en de Schorerpolder legden we in totaal vier bijenhôtels aan voor de zeldzame schorrijdebij. Deze heeft daardoor nu volop nestelgelegenheid. Peter: 'Zo bewaren we de rijkdom van de Zeeuwse natuur.'

Zorg voor zo min mogelijk overlast voor omwonenden en fietsende scholieren. Dat was de opdracht die de aannemer kreeg. Hij legde daarom een loswal aan in het kanaal en vervoerde 95% van het benodigde materiaal over het water. Dat scheelde zo'n 18.000 passerende vrachtwagens langs de kern van Zierikzee!

Les op de dijk

Honderden basisschoolleerlingen mochten dit jaar een kijkje nemen bij verschillende dijktrajecten. Zo konden ze van dichtbij de Zeeuwse dijkversterkingen ervaren. De lessen begonnen met een uitleg in de klas. Gastdocenten vertelden dat we de dijken versterken zodat we allemaal droge voeten kunnen houden. Daarna mochten de leerlingen de dijk op. Uiteraard met gele hesjes, zodat ze goed zichtbaar waren. Daar lieten de projectleiders ze het werk en de verschillende stenen en kranen zien. Op deze speelse wijze leren de kinderen over de gevaren van veel vrachtverkeer, grote kranen, bergen zand, heet asfalt en zware stenen. Het werkterrein is geen speelplaats!

Een korte terugblik

Zierikzee
We legden een tijdelijke dijkovergang aan. Zo konden fietsers vanaf juni alweer terecht op het versterkte gedeelte.

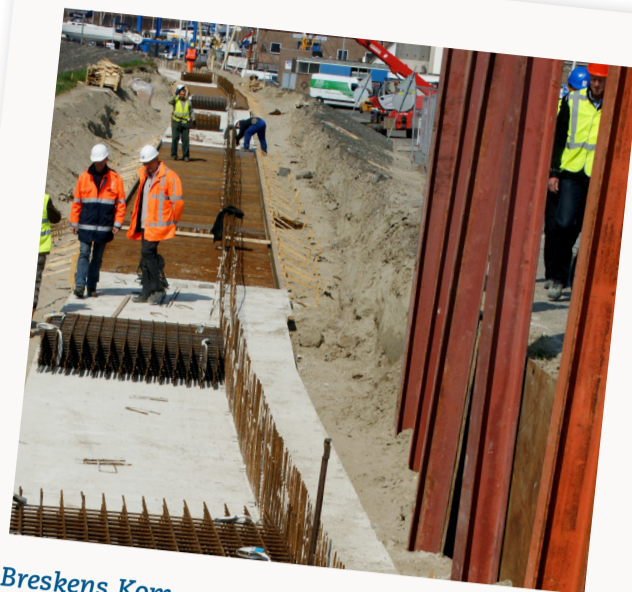
Sint Philipsland
De nieuwe steenbekleding is minder goed beloopbaar. Daarom legden we tussen de haven en het strand zes nieuwe trappen aan.

Hollarepolder
Langs het schor van Sint-Annaland hoort een groene dijk. De nieuwe steenbekleding is daarom afgewerkt met een laag grond ingezaaid met gras.

Schorerpolder
De oude Haringmanblokken hergebruikten we door ze te kantelen. Op hun zij vormen ze een dikkere, dus sterkere steenbekleding.

Breskens Kom
Voor de benodigde kruinverhoging hadden we een creatieve oplossing: de loopbrug. Hoger en sterker dan voorheen, zonder verlies van het uitzicht.

Bruinisse
Tussen de granietblokken zat te veel ruimte. Daarom wasten we de bekleding in met kleine steentjes. Zo konden we deze bijzondere steensoort behouden.

Krabbendijke
We hadden een kleine werkstrook om schade aan het schor voorkomen en het zeldzame zeegras te beschermen.

Nieuw Noord-Bevelandpolder
In het haventje van de Oesterput legden we een museumglooiing aan. Zo blijft de oude bekleding voor de toekomst bewaard.

Waar vindt u ons?

Heeft u vragen, opmerkingen of klachten? U kunt ons bereiken via:

T 088 - 24 61 370
info@zeeweringen.nl
www.zeeweringen.nl

Volg ons op Twitter
@zeeweringen

Colofon

Dit is een uitgave van projectbureau Zeeweringen, een samenwerkingsverband van Rijkswaterstaat en waterschap Scheldestromen.

Realisatie
Projectbureau Zeeweringen

Uitvoering
Websites Nederland

Fotografie
Archief projectbureau Zeeweringen
Ente Breed
Joop van Houdt

Redactieadres
Projectbureau Zeeweringen
Postbus 1000
4330 ZW Middelburg
T 088 - 24 61 370
F 088 - 24 61 994
E info@zeeweringen.nl

www.zeeweringen.nl

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Waterschap Scheldestromen

Meer weten over het werk van projectbureau Zeeweringen? Kijk op www.zeeweringen.nl.